

MEMORIE VAN TOELICHTING

Voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van bepaalde personeelsleden van het Gemeenschapsonderwijs, het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van sommige personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs en de gesubsidieerde centra voor leerlingenbegeleiding, het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 en de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, wat betreft maatregelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften

I. ALGEMENE INLEIDING

1.1. Inleiding

Dit wijzigingsdecreet heeft tot doel om noodzakelijke aanpassingen te doen aan het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van bepaalde personeelsleden van het Gemeenschapsonderwijs, het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van sommige personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs en de gesubsidieerde centra voor leerlingenbegeleiding, het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 en aan de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010. Deze aanpassingen vloeien voort uit de opstart van het nieuwe ondersteuningsmodel in het kleuter-, lager- en het secundair onderwijs vanaf 1 september 2017.

Dit ondersteuningsmodel komt in de plaats van het geïntegreerd onderwijs (GON), het project inclusief onderwijs voor leerlingen met een (inschrijvings)verslag voor het type 2 van het buitengewoon onderwijs (ION) en de aparte projecten van de waarborgregeling in het basisonderwijs en secundair onderwijs.

Het decretale kader voor het ondersteuningsmodel werd via amendement ingevoegd in het decreet van 16 juni 2017 betreffende het onderwijs XXVII.

Artikel II.14 voegde een nieuwe afdeling 4 toe aan hoofdstuk XI van het decreet basisonderwijs met de titel 'Invoering van regionale ondersteuningsnetwerken in het basis- en secundair onderwijs'. Deze afdeling bevat het nieuwe artikel 172quinquies met de bepalingen van het ondersteuningsmodel.

Naar analogie werd een onderafdeling 3/4 toegevoegd aan afdeling 1 van hoofdstuk 3 in titel 2 van deel V van de Codex Secundair Onderwijs met dezelfde titel 'Invoering van regionale ondersteuningsnetwerken in het basis- en secundair onderwijs'. Deze onderafdeling bevat het nieuwe artikel 314/8 met de bepalingen van het ondersteuningsmodel.

Het decreet basisonderwijs en de Codex Secundair Onderwijs bevatten nog een aantal bepalingen die als gevolg van het ondersteuningsmodel ofwel zonder voorwerp geworden zijn ofwel gewijzigd moeten worden. Gelet op de veelheid van aanpassingen werden die niet

meegenomen op het moment van de amendering van het ontwerp van decreet betreffende het Onderwijs XXVII.

1.2. Adviezen VLOR en SERV

De Algemene Raad van de Vlaamse Onderwijsraad bracht op 25 januari 2018 een advies uit over het ontwerp van decreet (Advies over bijstellingen aan het M-decreet, AR-AR-ADV1718-015). Dit advies heeft aanleiding gegeven tot aanpassing in de volgende artikelen: - art. 13./art.37.: versterken van de betrokkenheid ouders en leerlingen en het inschrijven van de mogelijkheid dat aanpassingen aan een verslag met een addendum kunnen gebeuren. Naar aanleiding van de onderhandelingen is dit artikel geherformuleerd;

- art. 15./art. 43.: benadrukken van het belang van het doorlopen van een handelingsgericht diagnostisch traject en gebruik van een addendum om (gemotiveerde) verslagen aan te passen;
- art. 17./art. 54.: benadrukken van het belang van het doorlopen van een handelingsgericht diagnostisch traject en het schrappen van de voorwaarde van 9 maanden voorafgaand verblijf in buitengewoon onderwijs type basisaanbod als voorwaarde voor de opmaak van een gemotiveerd verslag. In de onderhandelingen is nog een paragraaf 5 toegevoegd die vastlegt dat leerlingen met gedrags- en emotionele problemen die in het schooljaar 2017/2018 ondersteuning kregen, zonder dat een verslag of gemotiveerd verslag was opgemaakt, over een dergelijk verslag of gemotiveerd verslag moeten beschikken tegen 1 januari 2019 als er voor deze leerlingen nog nood is aan ondersteuning in het schooljaar 2018-2019. - art. 18.: verduidelijking van wie betrokken is bij het overleg over de ondersteuning door een school buitengewoon onderwijs voor leerlingen die gemiddeld per schooljaar maximaal halftijds de lessen of activiteiten volgen in een school voor gewoon onderwijs;
- art. 21./art. 34.: herformulering van de verplichte inschrijving van leerlingen in overtal;
- art. 30./ art. 48.: technische aanpassing en inschrijven van de mogelijkheid dat een vertegenwoordiging van de erkende ouderverenigingen en vanuit belangenorganisaties van ouders van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften toegevoegd kunnen worden aan de stuurgroep.

De SERV liet in zijn advies van 22 januari 2018 weten dat de raad geen advies uitbrengt omwille van het beperkt sociaaleconomisch karakter van het decreet.

1.3. Advies Raad van State

In het advies van de Raad van State werden volgende bemerkingen gegeven, waaraan werd tegemoetgekomen:

- Advies met betrekking tot terugwerkende kracht van diverse artikelen:

Verschillende bepalingen van het ontwerp hebben terugwerkende kracht. Er kan in dit verband worden verwezen naar de artikelen 23, 25, 40, 44, 48 en 49. Deze bepalingen hebben uitwerking op 1 september 2017 (artikel 56, 2°, van het ontwerp). De

artikelen 2, 3, 4, 6, 7 en 8 van het ontwerp hebben uitwerking met ingang van 1 juni 2018 (artikel 56, 1°, van het ontwerp). Indien deze artikelen niet worden aangenomen door het Vlaams Parlement en vervolgens bekrachtigd en afgekondigd door de Vlaamse Regering vóór 1 juni 2018 zullen ze ook terugwerkende kracht hebben.

- Advies met betrekking tot artikel 49:

Artikel 49 van het voorontwerp voegt in de Codex Secundair Onderwijs een artikel 330/2 in. Een artikel 330/2 werd, met ingang van 1 januari 2018, evenwel reeds ingevoegd bij artikel 79 van het decreet van 22 december 2017 'houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2018'. Het ontworpen artikel 330/2 moet dan ook op een andere plaats met een nieuw nummer in de Codex Secundair Onderwijs worden ingevoegd.

II. VOORNAAMSTE BEPALINGEN

- Het mogelijk maken van mobiliteit van een ambt van het buitengewoon onderwijs naar het gewoon onderwijs. In het kader van de implementatie van het ondersteuningsmodel in het basis- en secundair onderwijs worden maatregelen opgenomen die de overstap van een personeelslid dat in het buitengewoon onderwijs is aangesteld naar het gewoon onderwijs kunnen faciliteren. Het gaat om maatregelen met betrekking tot de validering van reeds opgebouwde dienstanciënniteit – en de daarvan verbonden expertise – in het buitengewoon onderwijs die een raad van bestuur in het gemeenschapsonderwijs of een inrichtende macht in het gesubsidieerd onderwijs kan gebruiken om de overstap van vastbenoemde en tijdelijke personeelsleden van het buitengewoon onderwijs naar het gewoon onderwijs mogelijk te maken én te vergemakkelijken.
- Het opheffen en wijzigen van diverse artikelen waarin nog sprake is van 'geïntegreerd onderwijs'.
- Aanpassingen aan de bepalingen voor de opmaak van een gemotiveerd verslag. In het kader van het ondersteuningsmodel willen we verdere stappen zetten om het bepalende karakter van classificerende diagnoses voor het verkrijgen van ondersteuning af te zwakken ten voordele van een handelingsgerichte diagnostiek met meer aandacht voor de ondersteuningsnoden van leraren(teams), de onderwijsbehoeften van leerlingen en het expliciteren van de schoolexterne ondersteuning die in het kader van het ondersteuningsmodel in samenwerking tussen de school voor gewoon onderwijs, ouders, CLB en (een) scho(o)l(en) voor buitengewoon onderwijs vorm moet krijgen. De voorwaarde van 9 maanden voorafgaand verblijf in buitengewoon onderwijs type basisaanbod voor de opmaak van een gemotiveerd verslag wordt verlaten.
- Een nieuw kader voor onderwijsdeelname in het gewoon onderwijs van leerlingen die ingeschreven zijn in het buitengewoon onderwijs. Dit vervangt de formules van tijdelijke en gedeeltelijke integratie die in GON mogelijk waren.
- De vervanging van de toekenning van werkingsmiddelen op basis van de begeleide leerlingen onder de vorm van integratietoelagen aan scholen voor buitengewoon onderwijs actief in het GON door een nieuw toekenningsmechanisme gekoppeld aan

toegekende omkadering aan scholen voor buitengewoon onderwijs actief in het ondersteuningsmodel.

III. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 2, 3, 4, 6, 7 en 8

Een raad van bestuur in het gemeenschapsonderwijs of een inrichtende macht in het gesubsidieerd onderwijs kan bij de toepassing van de bepalingen met betrekking tot de tijdelijke aanstelling en de vaste benoeming in een wervingsambt, zoals vastgelegd in hoofdstuk III van het decreet rechtspositie, de dienstanciënniteit die een personeelslid heeft verworven in een ambt in het buitengewoon onderwijs (zowel in het buitengewoon basis- als in het buitengewoon secundair onderwijs) beschouwen als verworven in een ambt in het gewoon basis- of secundair onderwijs. Bij toepassing van deze bepaling kan de raad van bestuur of de inrichtende macht voor een personeelslid maximum 720 dagen dienstanciënniteit in aanmerking nemen. De berekening van dit aantal dagen gebeurt volgens de berekening van de dienstanciënniteit vermeld in artikel 4 van het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs, respectievelijk artikel 6 van het decreet rechtspositie personeel gesubsidieerd onderwijs. Dit betekent dat het maximum van 720 dagen dienstanciënniteit voor de personeelscategorieën waar de zomervakantie niet meetelt als prestatieperiode (bv. het bestuurs- en onderwijzend personeel, paramedisch personeel, de opvoeder, ...) het resultaat is van het aantal gepresteerde dagen per schooljaar vermenigvuldigd met 1,2.

De dienstanciënniteit nodig om het recht op TADD te verwerven, moet steeds opgebouwd zijn in het ambt zelf.

Een raad van bestuur in het gemeenschapsonderwijs of een inrichtende macht in het gesubsidieerd onderwijs kan afwijken van dit principe als er gebruik wordt gemaakt van artikel 4, §4 van het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs of artikel 6, §4 van het decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs. Deze artikelen laten immers toe dat een raad van bestuur of een inrichtende macht eerder verworven prestaties in een wervingsambt in het buitengewoon onderwijs valideert voor een wervingsambt in het gewoon onderwijs. Het aantal dagen dat in aanmerking wordt genomen, valt hier onder de berekeningswijze van de artikelen 21 en 21bis van het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs, respectievelijk de artikelen 23 en 23bis van het decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs, en wordt bijgevolg niet vermenigvuldigd met 1,2. Het maximum aantal dagen dat in het kader van het verwerven van het recht op TADD kan worden overgenomen, wordt daarenboven beperkt tot een maximum van 600 dagen. Hierdoor moet het personeelslid nog minstens een schooljaar prestaties verrichten in het ambt in kwestie in het gewoon onderwijs en heeft een raad van bestuur in het gemeenschapsonderwijs of een inrichtende macht in het gesubsidieerd onderwijs gedurende die periode nog de tijd om het personeelslid te beoordelen voordat hij het recht op TADD verwerft.

Deze artikelen treden in werking op 1 juni 2018 zodat deze maatregelen al kunnen worden aangewend in het licht van de kandidaatstelling voor het recht op een tijdelijke aanstelling van doorlopende duur op 15 juni 2018.

Kandidaten voor een tijdelijke aanstelling van doorlopende duur in het schooljaar 2018-2019 moeten over de vereiste dienstanciënniteit beschikken op 30 juni 2018. Om hun recht op TADD te kunnen invoeren tijdens het schooljaar 2018-2019, moeten zij zich bovendien kandidaat stellen vóór 15 juni 2018.

Om de artikelen 2, 3, 4, 6, 7 en 8 al effect te laten hebben in het schooljaar 2018-2019, is het nodig deze artikels al te laten ingaan vóór 15 juni 2018. Het is immers belangrijk voor personeelsleden om het vóór deze datum te weten of zij diensten uit het buitengewoon onderwijs kunnen meenemen, aangezien deze diensten ervoor kunnen zorgen dat zij wel of juist niet in aanmerking komen voor een TADD tijdens het komende schooljaar.

Wanneer de artikelen 2, 3, 4, 6, 7 en 8 pas zouden ingaan op 1 september 2018, samen met de andere artikels in dit ontwerpdecreet, dan kan de mogelijkheid om dienstanciënniteit uit het buitengewoon onderwijs mee te nemen in het gewoon onderwijs, de facto pas aangewend worden voor tijdelijke aanstellingen van doorlopende duur in het schooljaar 2019-2020. Daarom is de ingangsdatum 1 juni 2018.

Artikel 5 en 9

Deze artikelen maken een affectatie of een mutatie mogelijk van een wervingsambt in het buitengewoon basisonderwijs of buitengewoon secundair onderwijs naar een wervingsambt in het gewoon basisonderwijs of in het gewoon secundair onderwijs. Het personeelslid moet weliswaar een vereist bekwaamheidsbewijs hebben voor het ambt waarnaar hij wordt geaffecteerd of gemuteerd.

Artikel 10.

Een verslag geeft enerzijds toegang tot het buitengewoon onderwijs maar anderzijds kunnen leerlingen met een verslag ook een individueel aangepast curriculum volgen in een school voor gewoon onderwijs. In de regelgeving wordt vaak de zinsnede “verslag voor toegang tot buitengewoon onderwijs” gebruikt, waarbij slechts een van de mogelijke onderwijssituaties wordt vermeld. Daarom vervangen we dit door de zinsnede “verslag, als vermeld in artikel 15”. In artikel 15 expliciteren we zowel de toegang tot buitengewoon onderwijs als het individueel aangepast curriculum in het gewoon onderwijs.

Artikel 11.

In het opschrift van afdeling 2 wordt de verwijzing naar geïntegreerd onderwijs opgeheven.

Artikel 12.

De omschrijving van het geïntegreerd onderwijs wordt opgeheven.

Artikel 13.

De decretale bepaling over het type basisaanbod, de periodieke evaluatie in functie van terugkeer naar het gewoon onderwijs of verder verblijf in het buitengewoon onderwijs wordt verduidelijkt en aangepast.

De huidige formulering waarbij de inschrijving slechts twee jaar geldig is en terugkeer in functie staat van het volgen van het gemeenschappelijk curriculum, drijft scholen voor buitengewoon onderwijs te veel in de richting van het moeten klaarstomen van de leerlingen om aan te sluiten bij het gemeenschappelijk curriculum. Hoewel dit zeker nagestreefd moet blijven voor leerlingen voor wie het haalbaar is, boeten scholen hierdoor in op het op maat werken met de leerlingen die niet in de mogelijkheid (zullen) zijn om in het gewoon onderwijs terug aan te sluiten bij het gemeenschappelijk curriculum. Daarom expliciteren we dat terugkeer vanuit type basisaanbod ook kan om een individueel aangepast curriculum te volgen in het gewoon onderwijs. Ook die mogelijkheid kan overwogen worden.

De tekstvolgorde wordt ook gewijzigd: eerst de mogelijkheden onderzoeken van terugkeer naar het gewoon onderwijs, in tweede instantie het motiveren van het verder verblijf in het type basisaanbod in de school voor buitengewoon onderwijs. Voor het CLB wordt verduidelijkt wat op het vlak van verslaggeving verwacht wordt in deze situatie.

Artikel 14.

Zie toelichting bij artikel 10.

Artikel 15.

Artikel 15 gaat over het verslag. Zoals hoger al toegelicht definiëren we het verslag nu als nodig voor toegang tot buitengewoon onderwijs maar dat het verslag ook gehanteerd kan worden in functie van een individueel aangepast curriculum in het gewoon basisonderwijs. Een tweede aanpassing betreft het gebruiken van gender neutrale formuleringen (geneesheer wijzigen in arts).

Paragraaf 5 wordt verduidelijkt dat voor leerlingen die tijdens het schooljaar 2014-2015, dus voor de start van het M-decreet, ingeschreven waren in het buitengewoon onderwijs met een inschrijvingsverslag pas een verslag moet worden opgemaakt als het onderwijsniveau of type verandert. Dit zorgde voor onduidelijkheid over wat er moet gebeuren bij overgang van buitengewoon onderwijs naar gewoon onderwijs. Ook dan moet een nieuw verslag opgemaakt worden als dat nodig is. Paragraaf 6 wordt geherformuleerd omdat de huidige bewoording een appreciatiemogelijkheid laat over het al of niet opheffen van het verslag. Dit wordt nu duidelijker omschreven. Bovendien beperken we de voorwaarden voor het opheffen van het verslag tot de voorwaarde van paragraaf 1, 2°. Die voorwaarde is van doorslaggevende aard voor de bestaansreden van een verslag. Dat is niet het geval voor de voorwaarde van paragraaf 1, 3°. Ook al zijn de aanpassingen om een leerling mee te nemen in het gemeenschappelijk curriculum redelijk of voldoende, dit sluit niet uit dat er nog altijd onderwijsbehoeften geformuleerd kunnen worden.

De zin die stelt dat het verslag vervalt wanneer een gemotiveerd verslag wordt opgemaakt, wordt mee opgenomen in deze paragraaf en geschrapt in artikel 16 §4. Er worden nog twee bijkomende paragrafen opgenomen. In paragraaf 8 expliciteren we dat het CLB initiatief moet nemen wat de verslaggeving betreft wanneer er een overgang is van buitengewoon basisonderwijs naar gewoon basisonderwijs. De administratie krijgt hier geregeld vragen over vanuit het onderwijsveld. Er wordt ook aangegeven dat aanpassingen aan gemotiveerde verslagen en verslagen kunnen gebeuren met door middel van een

addendum. Paragraaf 9 neemt, in gewijzigde bewoordingen, een passage over die nu in artikel 37undecies is opgenomen (art. 37undecies, paragraaf 2, laatste lid).

Artikel 16.

Dit artikel wijzigt in hoofdstuk IV van het decreet basisonderwijs het opschrift van onderafdeling D van afdeling 1.

Artikel 17.

Paragraaf 1 van het artikel over het gemotiveerd verslag wordt vervangen. De belangrijkste wijzigingen zijn:

- Herformulering van de ondersteuning die nu toegekend wordt in het kader van artikel 172quinquies;
- Het verlaten van de vereiste van de classificerende diagnose. Er moet niet meer aangetoond worden dat de leerling voldoet aan de medische voorwaarden zoals omschreven in de types van buitengewoon onderwijs (artikel 10). Die vereiste wordt vervangen door het expliciteren in het gemotiveerd verslag van de specifieke deskundigheid die vanuit één of meerdere types vereist is gelet op de geformuleerde onderwijsbehoeften en de ondersteuningsnoden;
- Het schrappen van de voorwaarde van 9 maanden voorafgaand verblijf in buitengewoon onderwijs vooraleer in aanmerking te kunnen komen voor de opmaak van een gemotiveerd verslag.

In de paragrafen 2 en 3 worden wijzigingen van de aard van de integratie of van de aard en de ernst van de handicap niet meer opgenomen als reden om een nieuw gemotiveerd verslag op te maken.

Paragraaf 4 krijgt een nieuwe inhoud, nl. een analoge bepaling als bij verslag: als niet meer aan de voorwaarden voldaan is voor het verkrijgen van een gemotiveerd verslag, dan moet het CLB het gemotiveerd verslag opheffen.

Er wordt nog een vijfde paragraaf toegevoegd die vastlegt dat leerlingen met gedrags- en emotionele problemen die in het schooljaar 2017-2018 ondersteuning kregen, zonder dat een verslag of gemotiveerd verslag was opgemaakt, over een dergelijk verslag of gemotiveerd verslag moeten beschikken tegen 1 januari 2019 als er voor deze leerlingen nog nood is aan ondersteuning in het schooljaar 2018-2019.

Artikel 18.

Deze passage komt in de plaats van de tijdelijke en gedeeltelijke vormen van integratie die in het GON mogelijk waren. De passage is afgestemd op de regeling voor lesbijwoning zoals die in het secundair onderwijs voorzien is voor leerlingen die buitengewoon onderwijs volgen en bepaalde activiteiten willen bijwonen in een gewone school. Op jaarbasis kan een leerling maximaal halftijds deelnemen aan activiteiten in een school voor gewoon onderwijs. De maximale halftijdse aanwezigheid wordt als een gemiddelde bekeken, zodat een leerling bv. gedurende een bepaalde tijdspanne meer dan halftijds naar de gewone school kan gaan en een andere periode minder. Deze leerlingen worden tijdens hun aanwezigheid in het gewoon onderwijs niet ondersteund vanuit het ondersteuningsmodel. De leerling werd immers in de school voor buitengewoon onderwijs als regelmatige leerlingen geteld voor de

personeelsomkadering. Het is dan ook logisch dat deze school instaat voor de ondersteuning van de school voor gewoon onderwijs.

Artikel 19.

Heft artikel 24 op, dat handelt over de regelmatigheid van GON-leerlingen.

Artikel 20.

“Voor toegang tot geïntegreerd onderwijs” en “voor toegang tot buitengewoon onderwijs” worden in artikel 37 over het schoolreglement vervangen door “vermeld in artikel 16 van dit decreet” en “vermeld in artikel 15 van dit decreet”. Zie ook de toelichting bij artikel 10.

Artikel 21.

Wijziging waarbij de terminologie “geïntegreerd onderwijs” verlaten wordt. We regelen tevens de verplichting voor scholen uit het gewoon onderwijs en scholen uit het buitengewoon onderwijs om in overtal te gaan om leerlingen in te schrijven die terugkeren nadat ze een tijdje school hebben gelopen in een andere setting.

Artikel 22.

In paragraaf 2 eerste lid van artikel 37undecies wordt bepaald dat een school bij inschrijving van een leerling met een verslag een afweging van de redelijkheid van de aanpassingen maakt om de leerling binnen het gemeenschappelijk curriculum, dan wel een individueel aangepast curriculum mee te nemen. Het derde lid sluit daar in de huidige bewoording onvoldoende bij aan en roept ook vragen op vanuit het veld. Daarom wordt verduidelijkt dat wanneer geoordeeld wordt dat de aanpassingen redelijk zijn om de leerling binnen het gemeenschappelijk curriculum mee te nemen, het CLB het verslag moet opheffen of wijzigt in een gemotiveerd verslag. Wanneer de aanpassingen als onredelijk worden geacht voor een gemeenschappelijk of individueel aangepast curriculum dan kan de inschrijving geweigerd worden.

De opheffing van het vierde lid van paragraaf 2 moet samen gelezen worden met de invoering van een nieuwe paragraaf 9 in artikel 15 van het decreet basisonderwijs (zie toelichting bij artikel 15.).

Tenslotte wordt nog een paragraaf 4 toegevoegd om de situatie te verduidelijken in geval een leerling met een oud inschrijvingsverslag zich aanmeldt bij een nieuwe school voor gewoon onderwijs en het CLB niet betrokken was voorafgaand aan deze overgang. Het gaat dus om leerlingen die niet over een (gemotiveerd) verslag beschikken. Momenteel bevat de omzendbrief over het inschrijvingsrecht een passage daarover maar dit wordt nu ook decretaal ingevoegd.

Artikel 23.

We voegen een nieuw artikel in om de toekenning van integratietoelagen te vervangen door een nieuw mechanisme voor toekenning van werkingsmiddelen aan de scholen voor buitengewoon onderwijs die actief zijn in het ondersteuningsmodel, hetzij voor ondersteuning van scholen voor gewoon onderwijs voor type 2, 4, 6 of 7 (auditieve beperking), hetzij binnen de ondersteuningsnetwerken.

We gaan van een systeem van toekenning van toelagen op basis van GON-leerlingen (wat nog een laatste keer zal gebeuren voor het schooljaar 2016-2017) naar een toekenning op basis van toegekende omkadering in het kader van het ondersteuningsmodel (begeleidingseenheden, lestijden/lesuren en uren) vanaf het schooljaar 2017-2018. Wanneer omkadering tussen scholen wordt overgedragen, worden de werkingsmiddelen die samenhangen met die omkadering, toegekend aan de school voor buitengewoon onderwijs die de overgedragen omkadering ontvangt. Voorlopig blijven de beide systemen (en dus de artikelen van de werkwijze in GON) bestaan naast het nieuwe artikel voor toekenning van werkingsmiddelen in het kader van het ondersteuningsmodel. De aanpassingen aan de artikelen 78, 85quater, 86bis en 87, §6 worden later doorgevoerd.

De budgetten die voor het schooljaar 2017-2018 beschikbaar zijn voor het toekennen van werkingsmiddelen aan scholen voor buitengewoon onderwijs die actief zijn in het ondersteuningsmodel zijn:

- (1) De budgetten van de integratietoelagen: 4.298.000 euro (basisonderwijs) en 1.444.000 euro (secundair onderwijs): 5.742.000 euro;
- (2) Het extra budget werkingsmiddelen ondersteuningsmodel: 1.000.000 euro; (3) Waarborg werkingsmiddelen (telling 1/2/2017): 1.492.000 euro (basisonderwijs) en 129.000 euro (secundair onderwijs): 1.621.000 euro.

Totaal: 8.363.000 euro

Om het bedrag per toegekende omkaderingseenheid (begeleidingseenheid, lestijd, lesuur en uur) te kennen delen we het totale beschikbare budget van 8.363.000 euro door het totaal aantal toegekende begeleidingseenheden, lestijden/lesuren en uren voor het ondersteuningsmodel voor het schooljaar 2017-2018, nl. 51.858:

1° 32.587 begeleidingseenheden;

2° de lestijden en uren, met toepassing van artikel 173septies van het decreet basisonderwijs, zijnde 5.433 lestijden en 6.730 uren (schooljaar 2017-2018) en de lesuren en uren in toepassing van artikel 314/5 van de Codex Secundair Onderwijs, zijnde 291 lesuren en 1.099 uren (schooljaar 2017-2018). Deze lestijden, lesuren en uren zijn jaarlijks te herberekenen op basis van de telling van de leerlingen op de eerste schooldag van februari van het voorafgaande schooljaar;

3° het extra budget ten belope van 2.120 lestijden en 1.302 uren voor het basisonderwijs en 1.410 lesuren en 886 uren voor het secundair onderwijs.

$8.363.000 : 51.858 = \underline{161,267 \text{ euro per begeleidingseenheid, lestijd/lesuur en uur.}}$

De bepaling van de jaarlijkse wijziging van het aantal omkaderingseenheden, alsook van het totale budget dat nodig zal zijn om deze eenheden te financieren, zullen in het kader van elke begrotingsronde toegelicht worden aan zowel de Minister, bevoegd voor Begroting, als het departement Financiën & Begroting.

Dit bedrag kan gedifferentieerd worden toegekend voor werkingsmiddelen in het kader van ondersteuning van type 2, 4, 6 en 7 (auditieve beperking) indien op basis van monitoring blijkt dat er een objectief verschil is in verplaatsingen en ondersteuningsmiddelen die gebeuren in het kader van ondersteuning type 2, 4, 6 en 7 (auditieve beperking) in vergelijking met verplaatsingen in het kader van de ondersteuning binnen ondersteuningsnetwerken. Hierbij wordt ook aangetoond dat maximaal netoverschrijdend wordt samengewerkt in functie van een zo efficiënt mogelijke organisatie van de ondersteuning type 2, 4, 6 en 7 (auditieve beperking) met respect voor de keuze van de ouders.

Ook van de ondersteuningsnetwerken wordt verwacht dat ze inzetten op efficiëntie aanwending van de werkingsmiddelen en de kilometervergoeding beheersbaar houden.

De schoolbesturen van de scholen voor buitengewoon onderwijs zullen in het begrotingsjaar 2018 de werkingsmiddelen voor het ondersteuningsmodel (schooljaar 2017-2018) ontvangen, gebaseerd op het nieuwe toekenningsmechanisme. Hierbij worden de werkingsmiddelen voor de scholen type 2,4,6 en 7 voor die doelgroep aangewend. Voor de integratietoelagen voor het schooljaar 2016-2017 werd het betalingsritme versneld. De scholen voor buitengewoon onderwijs kregen die middelen eind 2017 uitbetaald.

Motivering van de terugwerkende kracht van artikel 23 en 49.

Artikel 23 en 49 gaan over het nieuwe mechanisme voor toekenning van werkingsmiddelen aan scholen voor buitengewoon onderwijs die ondersteuning bieden in het kader van het ondersteuningsmodel (artikel 172quinquies van het decreet basisonderwijs en artikel 314/8 van de Codex Secundair Onderwijs). Op advies van de Inspectie van Financiën werd de datum waarop deze artikel uitwerking hebben 1/9/2017 omdat de werkingsmiddelen betrekking hebben op het schooljaar 2017-2018 en in 2018 zullen worden uitbetaald.

Artikel 24.

Opheffing van het artikel 112bis over de programmatiestop type 7, dat zonder voorwerp geworden is.

Artikel 25.

Regeling van een extra genadejaar in het buitengewoon basisonderwijs.

Motivering van de terugwerkende kracht van artikel 25

Artikel 25 betreft het extra "genadejaar" dat vervroegd wordt ingevoerd om de effecten van het M-decreet op aanbod van scholen voor buitengewoon onderwijs gespreid op te vangen. Bij ongewijzigde regelgeving of een in werking treding op 1/9/2018 zijn er scholen die vanaf 1/9/2018 moeten overgaan tot de afbouw van aanbod. Door het extra genadejaar met terugwerkende kracht te laten ingaan vanaf 1/9/2017, kan dit vermeden worden en hebben scholen meer tijd om, als er zich onvoldoende nieuwe leerlingen aandienen, tot een meer geplande afbouw van aanbod over te gaan.

Artikel 26. en 27.

Schrapping van de notie “aanvullende lestijden of uren voor GON”.

Artikel 28.

De wijziging van het getal 0,5 in 0,475 is de verrekening van het verdwijnen van de laatste zin van het tweede lid, die het volgende bepaalt: “De regering zal het salarisequivalent van vijf procent van deze bijkomende lestijden of -uren met ingang van 1 januari 1998 prioritair aanwenden om de integratietoelage voor het geïntegreerd basisonderwijs aan te passen. Verder worden de afwijkingsuren GON ASS geschrapt, ze werden meegenomen in het budget voor het ondersteuningsmodel.

Artikel 29.

Schrapping van de tijdelijke regelingen van waarborg omkadering (art. 172ter) en waarborg werking (art. 172quater).

Artikel 30.

Verduidelijking dat het ondersteuningsmodel van toepassing is op gefinancierde en gesubsidieerde scholen en correctie van een foutieve sommatie: aantal uren van het extra budget bedraagt 2188 in plaats van 2168.

Aan paragraaf 9 wordt nog toegevoegd dat een vertegenwoordiging van de erkende ouderverenigingen en vanuit belangenorganisaties van ouders van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften door de stuurgroep kan worden uitgenodigd.

Artikel 31.

Schrappen van een artikel dat intussen zonder voorwerp geworden is.

Artikel 32.

Uitbreiding van het toepassingsgebied van de artikelen 351 t.e.m. artikel 356, die handelen over de ondersteuning voor het gewoon onderwijs vanuit het buitengewoon onderwijs, naar de opleiding verpleegkunde van het hoger beroepsonderwijs die wordt georganiseerd door scholen voor voltijds secundair onderwijs.

Artikel 33.

Idem artikel 10., waarbij “verslag tot toegang buitengewoon onderwijs” wordt vervangen door de zinsnede “verslag, vermeld in artikel 294, §2 tot en met §10”. In artikel 294, §2 tot en met §10 expliciteren we zowel de toegang tot buitengewoon onderwijs als een individueel aangepast curriculum in het gewoon onderwijs.

Artikel 34.

Idem artikel 21.

Artikel 35.

Idem artikel 22.

Artikel 36.

Idem artikel 20. “Voor toegang tot geïntegreerd onderwijs” en “voor toegang tot buitengewoon onderwijs” worden in artikel 112 over het schoolreglement vervangen door “vermeld in artikel 352” en “vermeld in artikel 294, §2 tot en met §10”. Zie ook de toelichting bij artikel 10.

Artikel 37.

Idem artikel 13. De decretale bepaling over het type basisaanbod, de evaluatie op het einde van de opleidingsfase in functie van terugkeer naar het gewoon onderwijs of verder verblijf in het buitengewoon onderwijs wordt verduidelijkt en aangepast. De tekstvolgorde wordt ook gewijzigd: eerst de mogelijkheden onderzoeken van terugkeer naar het gewoon onderwijs, in tweede instantie het motiveren van het verder verblijf in het type basisaanbod in de school voor buitengewoon onderwijs. Voor het CLB wordt verduidelijkt wat op het vlak van verslaggeving verwacht wordt in deze situatie.

Artikel 38.

In dit artikel wordt de afwijkingsmogelijkheid in het tweede lid opgeheven. Hier is ze enkel van toepassing op scholen die alleen een OV3 inrichten. De afwijkingsmogelijkheid wordt toegevoegd aan artikel 284 van de Codex Secundair Onderwijs (artikel 31 van dit decreet) zodat elke school wiens voortbestaan bedreigd is wegens het niet voldoen aan de rationalisatienorm een afwijkingsaanvraag kan indienen bij de Vlaamse Regering.

Artikel 39.

1° De huidige formulering betekent dat een school die niet meer voldoet aan de rationalisatienorm in het lopende schooljaar moet sluiten. Met deze wijziging krijgen scholen respijt tot het daaropvolgende schooljaar;
2° Zie artikel 38. De afwijkingsmogelijkheid bij de Vlaamse Regering wordt van toepassing voor elke school wiens voortbestaan bedreigd is wegens het niet voldoen aan de rationalisatienorm.

Artikel 40.

1° Het tweede lid bij punt 3° wordt opgeheven en verplaatst naar punt 4°. Nu betreft immers enkel de omvorming van opleidingen in OV3, terwijl deze regel ook moet gelden voor de omvorming van een opleidingsvorm.
2° door het nieuwe lid bij punt 4° wordt het mogelijk om leerlingen in te schrijven in de leerjaren die nog niet opgeheven zijn. De leerlingen van de opleidingsvorm of opleiding die opgeheven wordt, komen in aanmerking voor de berekening van de geldende rationalisatienormen.

Motivering van de terugwerkende kracht van artikel 40

Artikel 40: Dit artikel maakt mogelijk dat leerlingen zich kunnen inschrijven in de leerjaren die nog niet opgeheven zijn. De leerlingen van de opleidingsvorm of opleiding die opgeheven wordt, komen in aanmerking voor de berekening van de rationalisatienorm. Dit artikel laat toe om scholen die op dit ogenblik door de impact van het M-decreet in de problemen

komen met de rationalisatienormen en daardoor aanbod zouden moeten afbouwen, de tijd te geven om indien er zich onvoldoende nieuwe leerlingen aandienen, tot een meer geplande afbouw van aanbod over te gaan.

Artikel 41.

Opheffing van het artikel 290 over de programmatiestop type 7, dat zonder voorwerp geworden is.

Artikel 42.

Wijziging waarbij de terminologie “geïntegreerd onderwijs” verlaten wordt.

Artikel 43.

Idem artikel 15. Artikel 294 gaat over het verslag. Zoals hoger al toegelicht definiëren we het verslag nu als nodig voor toegang tot buitengewoon onderwijs maar dat het ook gehanteerd kan worden in functie van een individueel aangepast curriculum in het gewoon secundair onderwijs.

Een tweede aanpassing betreft het gebruiken van gender neutrale formuleringen (geneesheer wijzigen in arts).

Paragraaf 7 wordt geherformuleerd omdat de huidige bewoording een appreciatiemogelijkheid laat over het al of niet opheffen van het verslag. Dit wordt nu duidelijker omschreven. Bovendien beperken we de voorwaarden voor het opheffen van het verslag tot de voorwaarde van paragraaf 1, b). Die voorwaarde is van doorslaggevende aard voor de bestaansredenen van een verslag. Dat is niet het geval voor de voorwaarde van paragraaf 1, c). Ook al zijn de aanpassingen om een leerling mee te nemen in een gemeenschappelijk curriculum redelijk of voldoende, dit sluit niet uit dat er nog altijd onderwijsbehoeften geformuleerd kunnen worden.

De zin die stelt dat het verslag vervalt wanneer een gemotiveerd verslag wordt opgemaakt, wordt mee opgenomen in deze paragraaf en geschrapt in artikel 352 §4.

Er worden nog twee bijkomende paragrafen opgenomen. In paragraaf 9 expliciteren we dat het CLB initiatief moet nemen wat de verslaggeving betreft wanneer er een overgang is van buitengewoon secundair onderwijs naar gewoon secundair onderwijs. De administratie krijgt hier geregeld vragen over vanuit het onderwijsveld. Paragraaf 10 neemt, in gewijzigde bewoordingen, een passage over die nu in artikel 110/11 is opgenomen (art. 110/1, paragraaf 2, laatste lid).

Art. 44.

Voor de berekening van de opdracht van de directeur wordt in de telling van de leerlingen, het aandeel van de telling van de GON-leerlingen vastgeklikt op het aantal dat correspondeert met de bevrozing van de GON-middelen.

Deze bevrozing is een maatregel die verhindert dat de directeur van het buitengewoon onderwijs door het wegvallen van het aandeel van GON in de leerlingentelling een lesopdracht moet opnemen. De personeelsleden die voorheen een GON opdracht uitvoerden zijn immers grotendeels opgenomen in het ondersteuningsmodel en blijven

aldus verbonden aan de scholen voor het buitengewoon onderwijs, waardoor de taakbelasting van de directeur de facto niet vermindert.

Motivering van de terugwerkende kracht van artikel 44

Artikel 44: De terugwerkende kracht voor dit artikel is gerechtvaardigd omdat de overheid de GON-middelen al in het schooljaar 2015-2016 bevroren heeft en daardoor de toekenning van middelen "los" heeft gemaakt van de telling van het aantal Gon-leerlingen. Voor het schooljaar 2015-2016 werd de GON-ondersteuning (d.w.z. de GON-lestijden/lesuren en uren en de punten voor de integratietoelage) op het niveau van elke dienstverlenende GON-school buitengewoon onderwijs immers bevroren op het niveau van het schooljaar 2014-2015. Eind juni 2015 lag het aantal aanmeldingen van nieuwe GON-leerlingen voor het schooljaar 2015-2016 (ver) onder het niveau van de voorgaande schooljaren. Deze situatie zorgde voor heel wat onrust in dienstverlenende GON-scholen buitengewoon onderwijs die personeelsleden met GON-expertise dreigden te moeten laten afvloeien. Hierdoor zouden we ook op korte termijn personeelsleden uit het buitengewoon onderwijs met deskundigheid op het gebied van ondersteuning van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften in het gewoon onderwijs dreigen te verliezen, terwijl ze net nodig zijn voor het nieuwe model van ondersteuning voor leerlingen met specifieke behoeften in het gewoon onderwijs. Om rust te brengen in aanloop naar het volgende schooljaar drong een oplossing op korte termijn zich op. Hierop werd ook aangedrongen vanuit het Vlaams Parlement. Deze aanpak voor het schooljaar 2015-2016 werd door de Vlaamse Regering aangenomen en bekrachtigd in de Mededeling aan de Vlaamse Regering (VR 2015 2606 MED.0334/1, VR 2015 2606 MED.0334/2, VR 2015 2606 MED.0334/3, VR 2015 2606 MED.0334/4) op de vergadering van 26 juni 2015 en vervolgens uitgewerkt in de regelgeving (de waarborgregeling bij daling van het leerlingenaantal in het buitengewoon onderwijs zoals opgenomen in artikel 314/5 van de Codex secundair Onderwijs). Door het wegvallen van het aandeel van GON in de leerlingentelling is het mogelijk dat een directeur in het buitengewoon secundair onderwijs een lesopdracht moet opnemen, terwijl de taakbelasting van de directeur niet vermindert. De scholen uit het buitengewoon onderwijs nemen in het kader van het ondersteuningsmodel een ondersteunende opdracht op waarbij de directeur ook met extra taken wordt belast. Daarom kan in die scholen de historische GON-populatie op 1/10/2014 blijven meetellen. De voorliggende bepaling heeft tot doel een bestaande situatie te bestendigen en garandeert daarmee de rechten van de betrokken personeelsleden. Het niet toepassen of beperken van de retroactiviteit zou de verkregen situatie voor deze personeelsleden aantasten.

Art. 45 en 46.

Idem artikel 28. De wijziging van het getal 0,5 in 0,475 is de verrekening van het opheffen van §3, die het volgende bepaalt "De Vlaamse Regering zal het salarisequivalent van vijf procent van het totaal van deze extra lesuren en/of uren met ingang van 1 januari 1998 prioritair aanwenden om de integratietoelage voor het geïntegreerd basisonderwijs aan te passen.

Verder worden de afwijkingsuren GON ASS, beschreven in §4, geschrapt, ze werden meegenomen in het budget voor het ondersteuningsmodel.

Art. 47.

Idem artikel 29. Schrapping van de tijdelijke regelingen van waarborg omkadering (art. 314/6) en waarborg werking (art. 314/7).

Art. 48.

Idem artikel 30. Correctie van een foutieve sommatie: aantal uren van het extra budget bedraagt 2188 in plaats van 2168.

Daarnaast worden overdrachten binnen het onderwijsniveau mogelijk gemaakt, op voorwaarde dat hierover een protocol van akkoord wordt bereikt in het bevoegde onderhandelingscomité van deo verdragende school van buitengewoon onderwijs Deze bepaling is retroactief, gezien overdrachten over de netten heen reeds mogelijk moesten zijn op het moment dat het ondersteuningsmodel van start ging, m.n. op 1 september 2017.

Aan paragraaf 9 wordt nog toegevoegd dat een vertegenwoordiging van de erkende ouderverenigingen en vanuit belangenorganisaties van ouders van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften kunnen worden uitgenodigd door de stuurgroep.

Motivering van de terugwerkende kracht van artikel 48

Artikel 48: Bij de opstart van het ondersteuningsmodel op 1 september 2017 werden soepelere regels toegepast met betrekking tot netoverschrijdende overdracht van omkadering tussen scholen voor buitengewoon onderwijs, hoewel dit decretaal niet mogelijk was. Om deze en toekomstige overdrachten in regel te stellen, dient het artikel uitwerking te hebben vanaf 1/9/2017.

Artikel 49.

Idem artikel 23. We voegen een nieuw artikel in om de toekenning van integratietoelagen te vervangen door een nieuw mechanisme voor toekenning van werkingsmiddelen aan de scholen voor buitengewoon onderwijs die actief zijn in het ondersteuningsmodel, hetzij voor ondersteuning van scholen voor gewoon onderwijs voor type 2, 4, 6 of 7 (auditieve beperking), hetzij binnen de ondersteuningsnetwerken.

We gaan van een systeem van toekenning van toelagen op basis van GON-leerlingen (wat nog een laatste keer zal gebeuren voor het schooljaar 2016-2017) naar een toekenning op basis van toegekende omkadering in het kader van het ondersteuningsmodel (begeleidingseenheden, lestijden/lesuren en uren) vanaf het schooljaar 2017-2018.

Voorlopig blijven de beide systemen (en dus de artikelen van de werkwijze in GON bestaan naast het nieuwe artikel voor toekenning van werkingsmiddelen in het kader van het ondersteuningsmodel. De aanpassingen aan de artikelen 323, 326, 330, 330/1 en 356 worden later doorgevoerd.

De bepaling van de jaarlijkse wijziging van het aantal omkaderingseenheden, alsook van het totale budget dat nodig zal zijn om deze eenheden te financieren, zullen in het kader van

elke begrotingsronde toegelicht worden aan zowel de Minister, bevoegd voor Begroting, als het departement Financiën & Begroting.

Artikel 50.

Voor stage en sociaal maatschappelijke trainingen in opleidingsvorm 1 is nu de minimumleeftijd decretaal vastgelegd op 16 jaar, terwijl dit voor stage federaal bepaald is op de leeftijd van 15 jaar én niet meer voltijds leerplichtig zijn (dubbele voorwaarde). Dit wordt aangepast naar 15 jaar én niet meer voltijds leerplichtig zijn, zowel voor stage als voor sociaal maatschappelijke trainingen.

Artikel 51 en 52.

Wijziging waarbij de terminologie “geïntegreerd onderwijs” verlaten wordt.

Artikel 53.

Idem artikel 12. De omschrijving van het geïntegreerd onderwijs wordt opgeheven.

Artikel 54.

Idem artikel 17. Paragraaf 1 van het artikel over het gemotiveerd verslag wordt vervangen.

De belangrijkste wijzigingen zijn:

- Herformulering van de ondersteuning die nu toegekend wordt in het kader van artikel 314/8;
- Het verlaten van de vereiste van de classificerende diagnose. Er moet niet meer aangetoond worden dat de leerling voldoet aan de medische voorwaarden zoals omschreven in de types van buitengewoon onderwijs (artikel 259). Die vereiste wordt vervangen door het expliciteren in het gemotiveerd verslag van de specifieke deskundigheid die vanuit één of meerdere types vereist is gelet op de geformuleerde onderwijsbehoeften en de ondersteuningsnoden;

In de paragrafen 2 en 3 worden wijzigingen van de aard van de integratie of van de aard en de ernst van de handicap niet meer opgenomen als reden om een nieuwe gemotiveerd verslag op te maken.

Paragraaf 4 over het opheffen van het verslag bij opmaak van een gemotiveerd verslag wordt opgeheven en hernomen in artikel 294 over het verslag. Paragraaf 4 krijgt een nieuwe inhoud, nl. een analoge bepaling als bij verslag: als niet meer aan de voorwaarden voldaan is voor het verkrijgen van een gemotiveerd verslag, dan moet het CLB het gemotiveerd verslag opheffen.

Toevoeging van een paragraaf 5 over leerlingen met gedrags- en emotionele problemen (zie toelichting bij artikel 17).

Artikel 55.

Heft artikel 354 op, dat handelt over de regelmatigheid van GON-leerlingen.

Artikel 56.

Inwerkingtredingsbepaling.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS,

De Vlaamse minister van Onderwijs,

Hilde CREVITS.